

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Ex co[n]stanter responderu[n]t ad interrogata in concilio ca. xx.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Actuum apostolorum

gamus tibi. At ille intuebat in eos: sperans se aliqd accepturum ab eis. Ad quem petrus. Argentum et aurum non est mihi. Non enim erat suum quod reseruabat in usus pauperum qui reliquerat patrimonia sua pijscentes ad pedes apostolorum. Quod autem habeo hoc tibi do. In nomine iesu christi nazareni surget ambula in pace. Et apprehensa manu eius dextera eleuauit eum: et prius consolidate sunt bases eius et plante. Et stetit et ambulabat et introiuit cum illis in templum ambulans et exiliens. Quod additum est a Luca ut ostenderet illud impleri. Saluet sicut ceruus claudus. Et uidit omnes populos claudum ambulante et laudante deum. Et impleti sunt stupore et extasi in eo quod contigerat illi: scietes quod a nativitate claudus fuerat. Et cum uideret petrus et iohannem cucurrerunt ad eos ad porticum que appellatur salomons. id est in ea parte que stabat salomondum oraret. Et uidens petrus populum admirante super hoc miraculo locutus est ad eos.

Quibus nihil ascribentibus: sed omnia deo,

Capitulum XVIII.

In israelite quid ad miramini:

aut quid intuemini nos: quasi uirtute nostra hoc fecerimus? miraculum quidem. Non uirtute nostra hoc fecimus: sed deus abraam. deus isaac. deus iacob. deus patrum nostrorum glorificauit filium suum iesum: quem uos quidem tradidistis et negastis ante faciem pilati iudicante illo dimitti: et uos potius iudicastis barrabam dimittendum. Nomen eius. id est nomini eius inuocatio: et fides habita de eo: dedit illi integram sanitatem in conspectu omnium uestrum. Et nunc fratres scio: quod per ignorantiam fecistis sicut et principes uiri. Sed quod sic predictum erat ab omnibus prophetis: oportebat impleri. Penitemini ergo et confitemini: ut cum uenerint tempora refrigerij a facie domini scilicet tempus incarnationis: quod reuera fuit tempus refrigerij: uel discretio uniuersalis iudicij et redemptionis iustorum: deleantur peccata uestra. Tunc enim plene delebuntur peccata: cum uirtute resurrectionis mors destruetur nouissima. et cum miserit eum qui predicatus est uobis iesum christum quem oportet celum suscipere. id est ad dexteram patris sedere usque in tempus resurrectionis omnium nostrorum: que locutus est dominus a seculo pro omnibus prophetarum. usque ad communem omnium resurrectionem. Tunc enim reuera omnia complebuntur de christo a prophetis predicta. Et ponit exempla de

his que predictum est de christo: et permittit moysen. De inuidia saduceorum in apostolos.

Capitulum XIX.

Quentibus au

tem apostolis ad populum: superuenere sacerdotes et magistratus templi: et indignati sunt omnes communiter: quod ita magnificabant eum quem ipsi damnauerunt quasi reum. Et saducei specialiter dolentes: quod predicabant resurrectionem quam ipsi negabant: et iniecerunt manus in eos: et posuerunt in carcere. quod iam uespera erat: et non poterant eos iudicare. Voluit autem qui audierant uerba eorum credere. Et fuerunt qui eadem die ad fides conuersi sunt quinque milia. Et hoc est quod sepe legitur: quod tria milia una die ad fide conuersi sunt: quod ipsa die penes teos factum est: alia die quinque milia.

Et constanter responderunt ad interrogata in concilio.

Capitulum XX.

Altera die congre

gati sunt principes sacerdotum. id est qui principatum habebant inter reliquos. seniores sacerdotes qui nouissimum expresserunt annas princeps sacerdotum qui omnibus premebat: et caiphas et alexander et iohannes. Hi post annam erant excellentiores: et quoties erant in genere sacerdotali: et seniores et pharisaei traditionum inueteratos et scribe legis expositores. leges alios exponentes. Horum distinctio frequenter habetur in euangelio. Et statuentes eos in medio concilij interrogauerunt eos in qua uirtute aut in qua nomine fecistis haec. Tunc petrus spiritu sancto plenus respondit: primo questionem eorum temerariam esse ostendens. Nunquid pro benefacto iudicamur. id est ad iudicium trahimur: et tanquam rei arguimur. quod dicitur. Stulte nos arguitis. Non sit uobis omnibus: quod in nomine domini nostri iesu christi quem uos crucifixistis: iste sanus astat coram uobis quem deus suscitauit a mortuis. Hic est enim lapis angularis a uobis edificantibus reprobatum. id est a uobis crucifixus: qui postea suscitatus a patre factus est in caput anguli. id est factus est princeps duorum populorum: qui in ipso tanquam in angulari lapide sunt uniti: et non est in alio alio quo salus. Non est enim aliud nomen sub celo datum hominibus quod nomen christi: in quo oportet nos saluari. Uidentes autem petri et iohannis constantiam attendentes quod illi essent idiotae et illitterati: ammirabant cognoscentes eos:

qz cum iesu viderat eos: z qa p̄sens erat cuz
 eis que sanauerat nō poterant cōtradocere,
 Nota q̄aliā hic habem⁹ etymologiā huius
 nois idiota q̄ ab isidoro. Nam fm̄ isidorū:
 idiota d̄r q̄si dimisus ab aurib⁹. idi enim d̄i
 fio. ora auris interpretat⁹: vt dicat⁹: idiota q̄i d̄i
 uisus ab intellectu. s̄. fati⁹. S̄z fm̄ etymo
 logiam q̄ hic ponit⁹: dicit⁹ idiota q̄si ab idioma
 te. Dicit⁹ sunt ḡ idiote: q̄si contenti solo idio
 mate lingue sue hebreę quā satis nouerāt: z
 nihil aliud. Iusserūt at̄ eos foras extra cōci
 lium secedere: z p̄ferebant adinuicē dicētes.
 Quid faciem⁹ hoib⁹ istis. Manifestū ē m̄
 raculuz qd̄ fecerūt: negare nō possum⁹. sed ne
 ampl⁹ diuulgē cōminemur eis ne vltra lo
 quant in noie h̄ vlli hoim̄. Et vocātes eos
 denūciauerūt eis ne oino loquerent⁹ vel do
 cerent in noie d̄ni iesu. Ad quos pet⁹ z io
 annes Vos ipsi iudicate: an pot⁹ obediēdū
 sit deo p̄cipienti: an vobis p̄hibentib⁹. q. d.
 Erratis p̄hibētes q̄ de⁹ p̄cepit: nec estis au
 diēdi. Ubi ei sup̄ior p̄cipit z inferior p̄radi
 cit: nō est audiēd⁹ inferior. Nō possum⁹ q̄
 vidimus z audiuim⁹ nō loqui. At illi cōmi
 nantes dimiserūt eos: nō audentes man⁹ in
 eos inūcere. p̄pter pplm̄ Dimissi autē redierūt
 ad suos in sion: z annūciauerūt q̄nta eis p̄n
 cipes sacerdotuz z seniores dixissent: z quō
 eis respōderāt. Qui cū audissent vnamitē
 leuauerūt vocē dicētes. Dñe q̄ fecisti celū et
 terrā mare z oia q̄ in eis sunt: q̄ in sp̄ritu san
 cto p̄ os dauid p̄is nostri pueri tui dixisti.
 Quare si emuerūt gētes: z ppli meditat⁹ sunt
 inania. Astiterūt reges terre: z p̄ncipes p̄ue
 nerūt i vñū aduersus d̄nū z aduersus chri
 stū ei⁹. Cōuenērūt ei in ciuitate ista aduersus
 p̄ncēz tuū iesum quem misisti herodes z p̄s
 latus cum regib⁹ z pplō israhel facere: que ma
 nus tua z p̄siliuz tuū decreuerūt fieri. Nūc
 domine respice in m̄inas eozuz: et da seruis
 tuis cū omni fiducia loqui verbū tuū. Nota
 qz de h̄ verbo solet frequēter opponi: cōue
 nerunt herodes z pilat⁹ facere q̄ man⁹ dei z
 p̄siliū decreuerūt fieri. s̄z adbere duob⁹ ver
 bis facere fieri: qz reuera ipsi cōuenērūt ad ex
 ercendā prauā actionez. De⁹ decreuit fieri il
 lam passionē: qz actio illoz fuit praua pas
 sio bona. Cū autē orassent motus est loc⁹ in
 quo p̄gregati erāt: z itez missus est sp̄s san
 ctus: z repleti sp̄ritu sancto loq̄bant⁹ p̄bum
 dei cum fiducia.

De mutua charitate inter apostolos.
 Caplm̄. XXI.

De multitudinis

e creditū erat cor vñū z aia vna
 Nec quisq̄ eoz que possidebat
 aliqd̄ suū esse dicebant: sed erāt illis omnia
 cōmunia. z gratia magna erat in omnib⁹ il
 lis. Neq̄ ei q̄s egens erat inter illos. Quot
 quot autē erant possessores domozum aut
 agrozum vendebant: z ponebant precia ans
 te pedes apostoloruz. Diuidebat autē sim
 gulis prout cuiq̄ opus erat. Tunc ioseph q̄
 cognominat⁹ est barnabas ab apostolis: qd̄
 interpretat⁹ filius p̄solationis. leuites. cypri
 us genere: cū haberet agrū vendidit illum:
 z posuit p̄cium ante pedes apostoloruz. Ans
 de cum dixisset leuites: ne videret non habe
 re p̄rium: quia leuite non habebant heredi
 tatez in terra: additū est Cyprius genere: vt
 ostenderet natus in dispersione z inter genti
 les: z ideo licebat ei p̄riū habere. S̄z ē ad
 herendū p̄bo Bede iup hūc locū: z tenendū
 hūc fuisse socium pauli. nō illū q̄ cum mar
 thia statū est: quādo cecidit fors sup̄ mar
 thiam. z quidā arbitrant⁹ vt d̄r Beda: m̄
 intuentes: qz h̄ barnabas appellat⁹. i. filius p̄so
 lationis. ille barfabas. i. filius q̄etis interpretat⁹.
 Cū Lucas nois interpretatiōez sciēter addi
 dit: vt hui⁹ ad illū differentia insinuaret.

De morte ananie z saphire. Ca. XXII.

Ir autez quidā

v nomine ananias cū saphira vro
 re sua voluit eē in collegio iusto
 rū vt haberet necessaria vite sine labore: ita
 lucratiue voluit sibi adq̄rere p̄bendā. Et cū
 vouisset totū p̄cium agri venditi ponere ans
 te pedes apostoloruz: non soluens votuz: de
 fraudauit de p̄cio agri conscia vroz sua me
 diam partē sibi reseruans: reliquā ad pedes
 apostoloruz ponens. Nō statim petrus p̄u
 dens in sp̄ritu ait. Anania: cur tentauit sa
 thanas cor tuum mentiri te sp̄s sancto. Cur
 fraudasti de p̄cio agri. Nō es mentis⁹ homi
 nib⁹: sed deo qui scrutat⁹ corda: z perdit o
 mnes qui loquunt⁹ mendacium. Audite h̄
 ananias cecidit: z expirauit. Ubi notanduz
 qz licz in euāgelio d̄ns d̄scerit. Qui te p̄cu
 serit in maxillam dexterā: p̄be ei z aliā. tamē
 in primitiua ecclia quōq̄ exercuit vindictā.